ION BĂIEŞU

Maestrul

PERSONAJELE

UCENICUL
COCOŞATUL
CROITORUL
FEMEIA
GRASUL
MAESTRUL

O sală de aşteptare — murdară, cu pereţii coşcoviţi, rău luminată şi sărac mobilată, aproape sordidă. În fund, o uşă masivă, pe care scrie: „Tarif. Sfaturi generale — 1 ban. Sfaturi privind trupul — 2 bani. Sfaturi privind sufletul — 3 bani. Sfaturi privind animalele — 4 bani. Sfaturi privind copiii — gratuit”. Pe cele două bănci de lemn, aşezate pe dreapta şi pe stânga, se află doi bărbaţi şi o femeie de diferite vârste. În picioare, Ucenicul — circa 21 de ani, îmbrăcat cât mai aiuristic cu putinţă şi purtând pe faţă o insolenţă ieşită din comun.

UCENICUL *(îi numără pe cei de faţă)*: Unu, doi, trei… *(Se uită intr-un carnet.)* Lipseşte o persoană. Mă întreb: de ce întârzie? Există persoane care îşi permit neruşinarea de a întârzia atunci când vin să consulte un doctor, un avocat, un ghicitor, dar a întârzia atunci când ai cerut o audienţă la un maestru, o audienţă care se obţine, după cum bine ştiţi, atât de greu, gestul mi se pare pur şi simplu… *(Ceilalţi îl aprobă în tăcere. Apoi uşa din exterior se deschide şi intră, grăbit, un bărbat cocoşat, purtând ochelari şi o pălărie ponosită pe cap. Ucenicul îi aruncă o privire aspră, colcăind de reproşuri; aşteaptă o explicaţie. Dar cocoşatul se aşază şi tace. Ba chiar îşi aprinde o ţigară. Ucenicul îi smulge ţigara din gură şi i-o stinge, brutal, sub talpa piciorului.)* Mai înainte de a aprinde ţigara nu crezi că e cazul să ne dai o explicaţie pentru întârzierea pe care ai săvârşit-o şi prin care ai sfidat pe maestru, pe mine şi pe aceste persoane? Persoane care… *(De alături se aude un*

zgomot nedefinit şi Ucenicul continuă în şoaptă)... aşteaptă cu sufletul la gură, chinuite de nerăbdare şi speranţă, persoane care...

COCOŞATUL *(se ridică, intimidat, roşind ca un şcolar):* Acum o oră mi-a născut soţia. A trebuit să aştept până m-a putut primi, ca să-i adresez felicitări. *(Toţi ceilalţi solicitanţi izbucnesc în râs.)* De ce râdeţi?

UCENICUL: Păi cum să nu râdă, când spui o gogomănie mai mare decât dumneata? Cocoşaţii nu au voie să facă copii.

COCOŞATUL *(suav)*: De ce?

UCENICUL: De ce?! De ce mai întrebi?

COCOŞATUL*. (palid de emoţie)*: De fapt, pentru asta am şi venit la maestru. Ca să-l întreb dacă o să păţesc sau nu ceva. Şi ce anume.

CROITORUL: Depinde dacă a ieşit sau nu cocoşat.

COCOŞATUL: Mi-a fost frică să mă uit.

FEMEIA: N-aş dori nimănui să nască un copil cocoşat. Mai ales unei femei.

COCOŞATUL: Într-adevăr, soţia mea a scos un asemenea răcnet încât s-au oprit toate maşinile, trenurile şi avioanele pe loc.

FEMEIA: Merita să, facă un asemenea sacrificiu?

COCOŞATUL: Dar ce anume merită şi ce anume nu merită făcut pe această lume? Şi asta vreau să întreb. Ca să nu mai vorbim de faptul că... *(Ezită.)*

UCENICUL: Stai jos. Cine e primul pe listă? *(Se uită în carnet, apoi arată spre un tip durduliu şi roşcovan.)* Dumneata! Ce meserie ai?

CROITORUL: Croitor.

UCENICUL: Ce fel de croitor?

CROITORUL *(speriat):* Depinde de client: haine, pantaloni, veste, paltoane, cordoane. I-am făcut, recent, unui client un asemenea cordon că s-a spânzurat cu el. Atât de bun era.

UCENICUL: Cine? Clientul sau cordonul?

CROITORUL: Cordonul. Dar şi clientul era bun. Se poate face orice din stofă şi pânză. Eu fac şi cravate… şi nasturi… şi huse… I-am făcut, recent, unui client huse pentru şifoniere, pentru tablouri şi pentru bibliotecă. Contra…

(Toţi ceilalţi îl ascultă tăcuţi, fiecare copleşit de gândurile lui.).

UCENICUL *(tresărind):* Contra cui?
CROITORUL: Contra prafului. Nu ştiu dacă ştiţi, dar praful ocupă locul opt în clasamentul pericolelor mondiale. Imediat după foc şi înaintea obiectelor tăioase. În general… *(Îşi dă seama că nu-l ascultă nimeni.)*
UCENICUL *(tresărind)*: Şi ce sfat vrei să-i ceri maestrului?
CROITORUL: Unul de trei bani.
UCENICUL *(îl priveşte insistent):* Deci, pentru suflet: *(Notează.)* Banii! *(Croitorul plăteşte.)* Fii atent cum te exprimi: scurt, în cuvinte, simple, nu vorbi la figurat, în metafore şi comparaţii — că asta e meseria lui, nu a ta.
CROITORUL: Am înţeles.
UCENICUL: Hai! Du-te!

(Îl introduce pe uşa din fund. Se lasă o tăcere încordată. Ucenicul şterge praful, plictisit.)

FEMEIA: Tinere! Dumneata ce eşti aici?
UCENICUL: Eu sunt ucenicul maestrului.
FEMEIA: Adică înveţi meseria de la dânsul?
UCENICUL: Păi ce, meseria asta se învaţă?!
GRASUL: Nu?!
UCENICUL: Orice se poate învăţa pe lume, inclusiv a trăi sau a muri, dar a fi înţelept, a fi geniu — nu.
FEMEIA: E un dar de la natură.
UCENICUL: Probabil. Ziceam că sunt ucenic în sensul că fac de toate: mâncare, curăţenie, contabilitate,

cantabilitate…

FEMEIA: Cantabilitate?!

UCENICUL: Da. În sensul că, în timp ce el gândeşte, eu cânt. Cu condiţia asta m-a angajat.

COCOŞATUL: Gândeşte mult?

UCENICUL: Permanent. Vă daţi seama ce eforturi fizice fac? Vai de coardele mele. Noroc că am pregătirea cuvenită. Am fost corist.

FEMEIA: Dar de ce gândeşte maestrul permanent? Nu face un exces?

UCENICUL: Păi, dacă n-ar gândi permanent, de unde ar scoate atâtea idei geniale?

GRASUL: Cu alte cuvinte, genialitatea e o chestiune de antrenament.

UCENICUL: Fireşte.

GRASUL: Adică de muncă şi iar muncă.

UCENICUL: Categoric.

FEMEIA: Nu degeaba a spus cine a spus că geniul înseamnă cinci la sută inspiraţie şi nouăzeci şi nouă la sută transpiraţie.

COCOŞATUL: Chestia asta nu e confirmată de istorie. Dimpotrivă, din datele pe care le deţinem, geniile nu s-au dovedit a fi nişte harnici, nişte posedaţi de ideea muncii fără preget. Socrate era un plimbăreţ şi un petrecăreţ, care nu şi-a găsit vreme să-şi noteze ideile pe un colţ de hârtie. Shakespeare a scris…

GRASUL: În cazul în care a existat…

COCOŞATUL: Fireşte. A scris împins de la spate de un prinţ ambiţios. Byron avea inspiraţie doar în zilele cu furtună, iar Goethe, marele Goethe, mâzgălea hârtia un ceas pe zi, după care colinda pădurile şi câmpiile în căutarea unor ţărăncuţe proaspete şi naive.

FEMEIA: Vă referiţi, în cele ce spuneţi, doar la filosofi şi scriitori, pentru că savanţii…

COCOŞATUL: Savanţii? Să fim serioşi! Şi ei erau nişte leneşi notorii. Einstein a descoperit celebra teorie a

relativităţii în timp ce se distra cu clapele pianului, iar Newton lenevea la umbra unui măr când i-a căzut miraculoasa pară în creştet, dându-i pe tavă legea gravitaţiei. Vă spun în cunoştinţă de cauză: geniul poate fi asociat cu orice — cu inspiraţia, cu necesitatea, cu setea de glorie sau de bani — dar nu cu munca.

UCENICUL: Un moment, vă rog.

(De alături se aud buşituri, trântituri şi gemete, după care uşa se deschide şi Croitorul e aruncat în mijlocul încăperii ca o zdreanţă, cu faţa plină de sânge.)

COCOŞATUL *(oripilat)*: Dar ce s-a întâmplat?

CROITORUL *(ridicându-se şi ştergându-şi faţa):* Am avut cu maestrul o mică discuţie în contradictoriu.

UCENICUL: În contradictoriu?! Cum ţi-ai putut permite o asemenea neruşinare?

CROITORUL: De fapt, n-a fost o discuţie, ci o explicaţie.

UCENICUL: Un moment, să văd exact despre ce este vorba. *(Dispare pe uşa interioară.)*

FEMEIA: Dar de ce sunteţi atât de nefericit?

CROITORUL: Stimată doamnă, mă aflu într-o situaţie foarte penibilă. Aveam în buzunarul hainei circa zece ouă proaspete, de la găinile mele personale, pe care voiam să i ie dau maestrului în dar. Aceste ouă s-au spart toate în timpul micii busculade care a avut loc. Nu ştiu dacă aţi trăit vreodată situaţia în care vi se sparg zece ouă în buzunare.

GRASUL: Ăsta e un fleac. Eu am trecut, odată, îmbrăcat printr-o baltă şi am ajuns acasă cu buzunarele pline de broaşte. Nu mi-aş fi dat seama de asta dacă una dintre ele n-ar fi început să cânte la miezul nopţii, în şifonier. *(Râde.)*

CROITORUL *(se aşază pe bancă; s-a mai liniştit):* Să vă povestesc ce s-a întâmplat. Am intrat la maestru…

FEMEIA: Cum arată?

CROITORUL: Impresionant. Înalt... suplu... cu barbă albă... Are o forţă în muşchi extraordinară. Cred că a făcut culturism.

COCOŞATUL: Culturismul e un exerciţiu extraordinar pentru vigoarea bărbătească. Cunosc un preot culturist de nouăzeci de ani care, când strânge un enoriaş sau o enoriaşă în braţe, îl rupe sau o rupe în două. A participat la un concurs oficial de lupte fizice şi era gata-gata să fie declarat campion. Din păcate, avea o reputaţie cam îndoielnică din punct de vedere moral. *(În şoaptă.)* Punea apă în vinul de împărtăşanie.

GRASUL *(oripilat)*: Vai de mine!

CROITORUL: Atunci să continui. Intru, deci, îl salut cuviincios şi-i zic, în timp ce el mânca mieji de nucă şi chifle proaspete: „De două săptămâni mi-a plecat nevasta de-acasă". „A plecat sau a fugit?" m-a întrebat. „Nu, zic, n-a fugit, şi-a făcut bagajele de faţă cu mine şi mi-a zis franş că pleacă la amantul ei, un plăcintar de pe strada alăturată, cu care se cunoscuse în timp ce cumpăra nişte pateuri fierbinţi. Problema este că nu mai pot să închid un ochi toată noaptea din cauza gândurilor, iar ziua sunt tot timpul buimac, fac cracii pantalonilor unul mai scurt decât celălalt, uit să le pun şlituri şi aşa mai departe. Eu, în caz că această femeie nu se întoarce acasă, îmi pun funia de gât. Ce mă sfătuiţi?" Maestrul a mai ronţăit câţiva mieji de nucă, după care mi-a spus: „Te duci acasă şi înveţi să mergi în mâini. După asta, te instalezi în faţa casei plăcintarului, unde zici că se află respectiva soţie, şi începi să te plimbi pe trotuar în mâini. Ea te va vedea pe fereastră, se va zgudui de gestul dumitale disperat şi se va întoarce în patul conjugal!"

COCOŞATUL: Ideea mi se pare excelentă. Fireşte, în cazul în care soţia dumitale e o fiinţă impresionabilă.

CROITORUL: Păi asta-i, că nu e! I-am spus-o şi maestrului: „Maestre, am mers în faţa ei în mâini de mai multe ori,

şi ştiţi ce mi-a zis, rânjind cu cel mai neruşinat cinism? Că pot să merg şi în degete, ea la mine nu se mai întoarce, atât de dulce e viaţa alături de plăcintar. Înseamnă că nu cunoaşteţi sufletul femeii”.

GRASUL: Şi el ce-a zis?

CROITORUL: „Eu nu cunosc sufletul femeii?! a strigat. Eu care aşa şi pe dincolo?!” Şi m-a călcat în picioare. Uite-aşa m-a călcat.

UCENICUL *(apare din camera alăturată)*: Cine urmează „vă rog? (N*imeni nu schiţează un gest.)* Haideţi, că maestrul nu are timp de pierdut.

COCOŞATUL *(timid)*: De fapt, cine figurează pe listă?

UCENICUL *(studiază carnetul)*: Dânsul. *(Arată spre Grasul.)*

GRASUL *(speriat)*: Eu aş vrea să rămân ultimul. Trebuie să mă mai gândesc, să mă mai concentrez, să mă mai…

COCOŞATUL: Ce să te mai gândeşti, ce să te mai concentrezi, ce să te mai? Ţi-a venit rândul, intri! *(Toţi cei ele faţă îl împing cu forţa pe uşă camerei în care se află Maestrul.)* Este de-a dreptul revoltător cum unii oameni refuză să se încadreze în disciplina socială. Noi respectăm ordinea în care ne-am înscris, el nu!

(Pauză, ceilalţi tac, îngânduraţi. Ucenicul şterge duşumeaua cu o cârpă.)

UCENICUL: Într-adevăr, mi se întâmpla adesea să am conflicte din cauza lipsei de disciplină. Vine, de pildă, câte unul care e grăbit nevoie mare şi care vrea să intre imediat la maestru. Imediat.

COCOŞATUL: Fără să măi aştepte?

UCENICUL: Fără.

COCOŞATUL: Asta-i culmea! A refuza să stai la rând este echivalent cu a scuipa pe ceilalţi oameni în faţă. În faţa cozii, ca şi a morţii, suntem cu toţii egali.

FEMEIA: De ce or fi având atâta nevoie oamenii de

sfaturi? Unii nu sunt în stare să facă un pas până nu cer un sfat. „Ce influenţă are atracţia selenară asupra sexului copiilor?” „Gelozia e un sentiment negativ sau pozitiv? u „De ce blonzii sunt mai vulnerabili la alcool decât bruneţii?” „Au şi plantele senzaţia de fericire şi durere?” „Persoanele cu înzestrare parapsihologică vor deveni în viitor cobai sau lideri ai umanităţii?” „Ce e strănutul?” Peste tot — în ziare, în reviste, în almanahuri — se cer şi se dau sfaturi: cum se scot petele de pe haine...

UCENICUL: Sau petele din soare...

FEMEIA: Da, chiar şi petele din soare. S-au înmulţit. Sfătuitorii ca muştele. Îi găseşti prin parcuri, pe străzi, în pieţe.

UCENICUL: Atunci de ce nu căutaţi un sfătuitor ambulant, care e mai la îndemână şi mai ieftin? De ce aţi venit aici?

COCOŞATUL: Pentru că el. Cel puţin, e autorizat, are firmă.

FEMEIA: Aş vrea să plătesc taxa cuvenită. Cât mă costă?

UCENICUL: Depinde pentru ce sfat aţi venit. Privind sufletul sau trupul?

FEMEIA *(jenată):* Amândouă.

UCENICUL: Trei şi cu doi fac cinci. Cinci bani.

FEMEIA *(scotocindu-se prin poşetă)*: Acum un an era invers: dădeam un ban şi primeam două sfaturi. Totul s-a devalorizat. Of, doamne, tare mai e greu pe lume!

CROITORUL: Greu, da. Şi, tocmai când ne învăţăm cu greul, vine sfârşitul. Un sfârşit despre care nu ştim nimic. Nimic-nimic.

COCOŞATUL: Să nu intrăm în panică. În următorii cincizeci de ani se va afla aproape totul. Şi despre timp, şi despre infinit...

CROITORUL *(pătimaş* şi *tragic):* Nu se va afla nimic! Şi asta numai şi numai din cauza laşităţii noastre. Ne e frică de adevăr, asta el Preferăm orice, dar nu

adevărul. Minciuna este hrana noastră preferată. Minciuna! *(Plânge.)* Suntem nişte laşi…

COCOŞATUL *(impresionat):* Domnule, între noi fie vorba, cu adevărul nu e bine să te grăbeşti niciodată să-l afli. Adevărul e un fruct care trebuie cules numai când e bine copt. De pildă, în cazul de faţă…

FEMEIA *(îl întrerupe):* Zău, nu ştiu ce părere aveţi dumneavoastră, dar pentru mine, ca femeie, viaţa e prea complicată. Atât de complicată că, uneori, nu pot s-o mai duc. Şi alunei îmi pun întrebarea: dacă e atât. De complicată şi de grea, dacă e un chin şi nu o binefacere, de ce mi s-a mai dat?

UCENICUL: Păstraţi-vă întrebările pentru maestru. Doar pentru asta aţi venit şi pentru asta plătiţi. Nu vă mai frământaţi inutil. *(Apare Grasul, îngândurat.)* Ei, cum a fost, domnule? Eşti mulţumit?

GRASUL Da, în linii mari, da. Sunt mulţumit. Am plecat cu două sfaturi folositoare. Poftiţi taxa şi vă las cu bine. *(Bă să plece.)*

FEMEIA: Nu pleca. Spune-ne şi nouă câte ceva, dă-ne amănunte, dă-ne curaj.

COCOŞATUL: Pentru ce ai fost la el, ce sfat i-ai cerut?

GRASUL *(se aşază)*: Am fost pentru două sfaturi.

CROITORUL: Primul e cu slăbitul.

GRASUL: De unde ştii?

CROITORUL: Din moment ce eşti gras, vrei să slăbeşti, nu?

GRASUL: Da. Dar ştiţi de ce?

UCENICUL: De ce?

GRASUL: Pentru că, în timp ce eu mă îngraş, nevastă-mea slăbeşte. Şi, cu cât mă îngraş eu, exact cu atât slăbeşte ea.

FEMEIA: Şi ce sfat ai primit?

GRASUL: Un sfat care e la mintea cocoşului. Aş fi putut să mi-l dau şi singur, dacă m-aş fi concentrat puţin. Dar nu m-am concentrat.

COCOŞATUL: Şi ce ţi-a spus maestrul? E rândul meu să intru şi mă grăbesc.

GRASUL: Nu te grăbi. Mi-a zis să nu intre nimeni deocamdată.

UCENICUL: De ce?

GRASUL: Tocmai când plecam eu a intrat prin uşa din spate o tânără brunetă.

UCENICUL: Brunetă rău?

GRASUL: Da. Brunetă ca focul. Şi cu sinii aşa.

UCENICUL *(furios)*: Lepra!

FEMEIA: De ce?

UCENICUL: Ştiu eu de ce. *(Aproape plângând.)* Vrea să-mi ia postul, folosindu-se de farmecele ei personale.

COCOŞATUL: Păi dacă le are, de ce să nu le folosească?! N-ar fi păcat?

CROITORUL: Aşa mi-a zis şi nevastă-mea: „Din moment ce sunt atât de reuşită, nu-i păcat să nu profit?!" Şi uite că profită.

COCOŞATUL: Şi ce sfat ţi-a dat maestrul?

GRASUL: Mi-a zis că, dacă eu vreau să slăbesc, iar nevastă-mea să se îngraşe, eu să mănânc ce-i place ei, iar ea să mănânce ce-mi place mie.

CROITORUL: E logic.

FEMEIA: Ziceai că i-ai cerut două sfaturi.

GRASUL: Da. Al doilea e în legătură cu o afacere.

CROITORUL: Adică?

GRASUL: Adică eu am o fabrică de şireturi.

COCOŞATUL: Zi mai repede, să fiu mă cheme.

GRASUL: Nu te cheamă. Bruneta arată în asemenea hal, că nu te grăbeşti să scapi de ea nici dacă ai şti că e soră cu moartea. Cum vă ziceam, eu am o fabrică de şireturi, iar peste drum de mine un văr de-al treilea are o fabrică de pantofi. Ce-mi zice vărul? Că are de gând. Să nu mai facă pantofi care să se încheie cu şireturi, Ci pantofi care să se încheie cu catarame, ca să nu mai am, eu cui vinde şireturile. Adică să mă distrugă.

CROITORUL: De ce?

GRASUL: Pentru că-i plăcea de nevastă-mea. De câte ori o vedea se lingea pe buze.

CROITORUL: Şi ce-a zis maestrul?

GRASUL: Că există două soluţii. Ori să reprofilez fabrica pe catarame, ori s-o trimit pe nevastă-mea să se culce cu vărul.

COCOŞATUL: Şi dumneata ce-ai zis?

GRASUL.: Eu i-am zis că vărul meu e un porc atât de scârbos că, după ce i-am trimis-o pe nevastă-mea goală puşcă, într-o noapte, a doua zi mi-a trimis-o înapoi tot goală, dar purtând pe spate Un mesaj scris cu cremă de ghete: „mai îngraş-o puţin”.

CROITORUL: Mare măgar. Şi ce-a zis maestrul?

GRASUL: Asta a zis: „mai îngraş-o puţin”…

CROITORUL: înseamnă că şi el e…

COCOŞATUL *(nerăbdător)*: NU înţeleg de ce nu mă cheamă. Ce face acolo?

(Vrea să se uite pe gaura cheii.)

UCENICUL *(indignat):* Te rog! Nu ai voie să faci aşa ceva! Aşa ceva am voie numai eu. Acest privilegiu mi l-am câştigat prin sudoarea minţii.

COCOŞATUL: Mă rog, atunci uită-te dumneata.

UCENICUL *(se uită prin gaura cheii şi se ia cu mâinile de cap):* Vai! Vai! Vai!

FEMEIA: Ce face?

UCENICUL: Nu se poate spune.

COCOŞATUL: De ce nu se poate spune? Tot ce fac împreună un bărbat şi o femeie se poate spune, vedea sau citi. Slavă Domnului, doar despre asta ne vorbesc de mii de ani cele şapte arte. Care, în curând, vor deveni opt.

CROITORUL: Care va fi a opta?

COCOŞATUL: Nu se ştie, dar toată lumea o presimte.

FEMEIA: Domnule ucenic, ne-ai făcut curioşi. Lasă-ne şi pe noi să privim.

COCOŞATUL: Plătim o taxă în plus.

UCENICUL: Bărbaţii, în orice caz, nu se pot uita. Numai dânsa, pe propria-i răspundere, şi contra unei taxe speciale.

FEMEIA: Bine. Cât e taxa?

UCENICUL: Zece bani.

FEMEIA: Poftim. *(Se uită îndelung pe gaura cheii. Ceilalţi freamătă de curiozitate.)* Vai, ce interesant!

GRASUL: Nu ne spui şi nouă? Îţi plătim.

FEMEIA: Daţi câte cinci bani.

CROITORUL: Înseamnă că dumneata vei ieşi în câştig.

FEMEIA: Dacă vă convine. *(Cei trei plătesc.)* Să vă spun acum ce făcea bruneta cu maestrul.

COCOŞATUL: Ce făcea?

CROITORUL: Ai răbdare.

FEMEIA: A suit-o pe masă…

GRASUL: Era goală?

FEMEIA: Da.

GRASUL: Nevastă-mea umblă aproape tot timpul goală, într-o zi, fără să-şi dea seamă, a plecat goală la piaţă. Si-a dat seama când a stropit-o un biciclist.

COCOŞATUL: Şi el? El ce făcea?

FEMEIA: Şedea pe podea, în genunchi, şi se ruga.

CROITORUL: De unde ştii că se ruga?

FEMEIA: Pentru că murmura: „Ajută-mă! Ajută-mă!”

COCOŞATUL *(sufocat de curiozitate):* Şi ea? Ea ce făcea?

FEMEIA: Ea? Mânca alune.

CROITORUL: Lumea spune despre el că e un pervers şi un destrăbălat.

GRASUL: Dar asta nu e perversiune.

CROITORUL: E mai degrabă, un obicei de cult. Indienii se închină la vaci. Japonezii la soare. Tibetanii la broaşte. A te închina unei femei e aproape acelaşi lucru. De altfel, o sectă, religioasă de ultimă oră susţine că Isus

nu era bărbat, ci fecioară.

COCOŞATUL: Uneori, femeile sunt nişte sfinte. Nişte martire. Mai ales atunci când nasc.

CROITORUL: Dar atunci când nu nasc?! Poţi să-mi, pretinzi mie să mă închin, de pildă, în faţa lui Brigitte Bardoţ?!

FEMEIA: Am auzit, însă, că face şi altele, mult mai deocheate.

UCENICUL: Vorbeşti de maestru?

FEMEIA: Da.

UCENICUL: De unde ştii?

FEMEIA: Vuieşte târgul.

UCENICUL: Adică?

FEMEIA: E adevărată povestea despre marele sandvici?

COCOŞATUL: Care?

FEMEIA: Că în fiecare săptămână taie un porc în două felii imense, se aşază la mijloc, gol, cineva leagă apoi porcul cu o frânghie şi îl dă de-a dura prin curte?

CROITORUL: De ce?

FEMEIA: Nu se ştie. Probabil că-i place.

GRASUL: De aici s-a inspirat, poetul care a scris poezia intitulată „A fi într-un porc”?

FEMEIA: Probabil.

CROITORUL: Dar e adevărat că-i putred de bogat de pe urma atenţiilor pe care le primeşte de la cei care vin să-i ceară sfaturi?

UCENICUL: Într-adevăr, a adunat unele lucruri, nimic de zis. Are, de pildă, la ora actuală, o mie de perechi de ciorapi desperecheaţi, două mii de cravate cu buline şi, trei mii de papuci de papură, dar toate aceste obiecte stau nefolosite. Ca şi cei cinci kilometri de cârnaţi pe care i-a primit de la un măcelar şi care se plimbă singuri, zi şi noapte, prin beci.

COCOŞATUL: De ce?

UCENICUL: Pentru că au făcut viermi.

FEMEIA: În fond, e dreptul lui să fie bogat şi să trăiască

cum vrea. Natura i-a da dat geniu, iar geniile, trebuie răsplătite într-un fel. Dacă ar fi după mine, aş face o constituţie specială pentru ei. Sau i-aş trimite pe toţi într-o rezervaţie paradisiacă.

CROITORUL: Ciudat mai gândeşti dumneata! Adică să facem, din genii o super-clasă, o super-aristocraţie! De ce?

FEMEIA: De aceea, pentru că sunt atât de puţini şi atât de rar preţuiţi în timpul vieţii.

COCOŞATUL: Şi mediocrii?! Cu mediocrii ce facem? Îi ţinem în mizerie şi în umilinţă?

CROITORUL: Dar proştii?! Ce facem cu ei? Îi adunăm în ghetouri? Îi transformăm în sclavi, în paria?!

COCOŞATUL: Puteţi să-mi spuneţi ce s-ar face geniile fără mediocri? Cu cine ar pune în practică ideile lor geniale? Cine le-ar executa? Ce s-ar întâmpla clacă toată populaţia ar fi formată numai din excepţii?

FEMEIA: Dar ce ne-am face dacă toată populaţia ar fi formată numai din mediocri?!

GRASUL: Sau numai din. Proşti.

CROITORUL: Cunoşti: lozinca „proşti, da' mulţi”?

FEMEIA: Lozincile nu mă emoţionează; sunt schimbătoare.

COCOŞATUL: Eu sunt categoric împotriva creierii unor condiţii speciale pentru genii. Luăm, din nou, cazul lui Socrate. El era un destrăbălat şi un imoral, încălca legile cetăţii, drept pentru care atenienii l-au obligat să se sinucidă, chit că era cine era. Geniu-negeniu, ai greşit — bei otravă!

CROITORUL: Chestie care nu a fost, de altfel, decât în folosul lui. Dacă nu era obligat să se omoare, nu ajungea celebru. Multe persoane cu înzestrare, de excepţie îşi1 caută persecuţia cu luminarea pentru a intra în istorie. Cazul poetului Ovidiu.

COCOŞATUL: Dar să ne oprim asupra maestrului. De ce să mergem mai departe, când avem exemplul lui la doi paşi? Un individ imoral, rapace, brutal...

CROITORUL: Pe mine m-a călcat în picioare...
COCOŞATUL: Despre care nici nu ştim măcar că e geniu cu adevărat. Are vreo diplomă, vreun atestat, vreun certificat?
CROITORUL: Are pe perete o diplomă scrisă într-o limbă străină. O diplomă a unei şcoli de meserii.
FEMEIA: Ce fel de meserie?
UCENICUL: Cerşetor. A absolvit şcoala respectivă la Paris.
GRASUL: O şcoală celebră, de altfel.
CROITORUL: Şi atunci de ce ne dă sfaturi? De ce nu se duce să cerşească?
COCOŞATUL: Iertaţi-mă, dar e un impostor. După părerea mea.
FEMEIA: De ce? Nu e suficient să spui, convinge-mă. Doamne, ce greu e să convingi!
CROITORUL: Cred şi eu. Argumentul a apărut abia odată cu democraţia, adică foarte greu şi foarte târziu. Când eşti stăpân e foarte uşor să spui că soarele e rotund, dar când eşti egal, trebuie să ai motive cu care să-i convingi şi pe ceilalţi. Ceea ce e foarte incomod, şi plicticos. Aţi observat când apar, de obicei, dictatorii? Când istoria e grăbită şi n-are răbdare pentru argumente.
FEMEIA: Încetează cu divagaţiile. *(Către Cocoşat.)* De ce spuneai că maestrul e un. Impostor?
COCOŞATUL: În primul rând, pentru că însăşi ocupaţia lui mi se pare inutilă şi imorală. Sfaturile nu sunt niciodată urmate, vă asigur, ele nu duc niciodată la nimic bun. Dimpotrivă. Copiii abia aşteaptă un sfat ca să-l încalce. Adevărul nu se descoperă decât prin experienţă personală şi prin suferinţă. În zadar îţi spun eu dumitale că focul frige, vorbele nu te conving. Dar ia pune mina în foc, ca Mucius!
FEMEIA: Cine-i Mucius?
COCOŞATUL: Nu ştiu. Şi nici nu mă interesează.
CROITORUL: E clar că aşa-zisul maestru e un escroc.

Sfaturile pe care le dă el le-aş putea da şi eu.

FEMEIA: Atunci de ce vine lumea la el şi nu vine la dumneata?

UCENICUL: Am programări pentru un an de zile.

CROITORUL: Pentru că şi-a făcut reclamă.

UCENICUL: Şi asta e o artă. Arta de a deveni celebru.

CROITORUL: Cunosc tehnica. O folosesc aşa-zişii vindecători de boli incurabile. Găsesc câţiva care s-au vindecat din întâmplare şi care apoi strigă în dreapta şi-n stânge: „M-a salvat! M-a salvat!”

COCOŞATUL: Tehnica constă în a şti să foloseşti coincidenţele şi accidentele. Ca şi ghicitorii. „O să-ţi moară cineva foarte drag şi-o să suferi”. Cui nu-i moare o mamă, un tată, un prieten foarte apropiat?

FEMEIA *(către Croitor):* Dumneata spuneai că ai putea da sfaturile pe care le dă el, maestrul?

CROITORUL: Da. Concentrându-mă puţin, aş putea să dau şi eu aceleaşi sfaturi. Numai ca să-ţi dovedesc că tipul e un impostor. Un nimenea.

FEMEIA: Atunci încearcă pe mine. Dă-mi dumneata sfaturile pe care doresc să i le cer lui.

CROITORUL: Cu plăcere. Te ascult.

FEMEIA: Doream să-l întreb două chestiuni… Nu mă feresc de nimeni.

UCENICUL: Unul privind trupul şi unul privind sufletul.

FEMEIA: Exact. Am şi plătit tariful. Şi acum, iată întrebările. Prima: este răspunzător trupul de ceea ce i se întâmplă sufletului? Şi invers. *(Se lasă o linişte deplină.)* A doua întrebare: ce este moartea?

(Din nou linişte îndelungă.)

UCENICUL *(către Croitor):* Ziceai că ştii să răspunzi la întrebări. Răspunde.

CROITORUL: La prima întrebare, răspunsul e simplu: numai sufletul poate fi răspunzător de ceea ce i se

întâmplă trupului, pentru că numai sufletul are conştiinţă de sine, în timp ce trupul e materie pură şi inconştientă.

COCOŞATUL: Dar dacă sufletul nu e materie, atunci ce e? Antimaterie?

CROITORUL: Nu ştiu. Ştiu doar că nu e materie.

FEMEIA: Eşti dumneata sigur că trupul nu are conştiinţă de sine? Atunci de unde extraordinara lui perfecţiune în funcţionare, ştiut fiind că el, trupul omenesc, este considerat, până acum, organismul cel mai desăvârşit din Univers, miracolul cosmic?!

CROITORUL: Nu sunt obligat să dau explicaţii. Nici el nu ne dă decât răspunsuri. Dacă-i ceri argumentaţia respectivă se enervează şi te ia la bătaie.

FEMEIA: Atunci răspunde-mi la a doua întrebare.

COCOŞATUL: Exact. Răspunde la a doua întrebare: ce e moartea?

CROITORUL *(solemn şi vehement):* La întrebarea asta nu ştiu şi nici nu vreau să răspund. La întrebarea asta nu ştie nimeni să răspundă.

UCENICUL: Nici maestrul?

CROITORUL: Nici.

FEMEIA: De unde ştii că nu ştie?

CROITORUL *(îndârjit)*: Pentru că ştiu că nu ştie!

FEMEIA: Să vedem…

UCENICUL: Atunci schimbăm ordinea intrării.

FEMEIA: Da. Intru eu acum. Anunţă-mă, te rog.

UCENICUL *(după ce îşi aranjează ţinuta):* Am să intim fără să mai bat la uşă. Sunt curios ce-o să mi se întâmple.

COCOŞATUL: Ai mai încercat vreodată?

UCENICUL: O singură dată. Şi a fost groaznic.

FEMEIA.: De ce?

UCENICUL: L-am găsit plângând.. Plângea atât de înfiorător, că n-am mai putut închide: un ochi trei zile şi trei nopţi. Dormeam cu ochiul celălalt. *(Îşi ia avânt.)* Am să intru. *(Intră. Pauză. Linişte. Apoi iese.)* I-am spus

despre ce este vorba.
CROITORUL: Şi?
UCENICUL: Mi-a spus că azi nu mai poate primi pe nimeni. E obosit.
COCOŞATUL: Cred şi, eu. L-a epuizat bruneta.
CROITORUL: Ai apucat să-i spui că dânsa vroia să-i pună două întrebări fundamentale?
UCENICUL: Am apucat.
COCOŞATUL: Şi?
UCENICUL: N-a zis nimic.
CROITORUL: Laşul!
COCOŞATUL: Da. Nu e numai tui impostor şi un desträbălat. E şi laş.
GRASUL: Nenorocitul!
CROITORUL: La ce te poţi aştepta de la un cerşetor cu diplomă! Diplomă de la Paris!
COCOŞATUL: De ce nu şi-a luat-o la Oxford?
FEMEIA: Sau la Cambridge.

(Râsete de batjocură. Apoi uşa dinspre încăperea în care se află Maestrul se deschide şi acesta apare în cadrul ei. E un bătrân înalt, vânjos, cu o barbă lungă şi albă. Privire albastră, pătrunzătoare şi aprinsă. Pauză.)

MAESTRUL *(către Femeie)*: Dumneata vroiai să ştii ce e moartea?
FEMEIA: Da. Eu.
MAESTRUL: Ai nevoie azi, cu orice preţ, de acest răspuns?
FEMEIA: Da. Soţul meu are o boală incurabilă şi ar putea să moară din clipă în clipă. Nu vreau, să mă despart de el fără să-i dau acest răspuns. Mă aşteaptă cu sufletul la gură.
MAESTRUL *(neclintit şi întunecat):* Da... Deci, ce e moartea? *(Pauză.)* Aşteaptă un minut. Am să încerc să-ţi dau răspunsul.

(Pleacă, închizând uşa după el. Ceilalţi rămân în aşteptare un minut.)

CROITORUL *(uitându-se la ceas):* A trecut un minut.
COCOŞATUL: Să-i mai dăm un răgaz. Răspunsul nu e simplu deloc.
GRASUL: Nu e. Filosofii se chinuie de mii de ani să-l descopere.
COCOŞATUL: Şi ce ne-au oferit? Presupuneri. *(Pauză.)*
CROITORUL: Au trecut două minute.
FEMEIA: Să-l mai lăsăm un minut.
GRASUL: Încă un minut, da. Dar nicio secundă în plus. Dacă nu apare, dăm buzna peste el.
COCOŞATUL *(către Croitor)*: Cronometrează.
CROITORUL *(uitându-se la ceas):* Acum ne vom lămuri definitiv. E maestru sau e nimic.

(Pauză lungă.)

UCENICUL *(se apropie de uşă):* Să intru?
CROITORUL: Au trecut deja trei minute şi patru secunde.
UCENICUL: Atunci intru.

(Bate ia uşă. Nu i se răspunde. Deschide şi intră. Se întoarce peste câteva clipe, livid.)

FEMEIA: Ce s-a întâmplat?
GRASUL: S-a întâmplat ceva?
UCENICUL: Da. Maestrul s-a spânzurat. Priviţi-l! *(Croitorul şi Cocoşatul privesc prin uşa deschisă şi se întorc la locurile lor, tulburaţi.)*
CROITORUL: De necrezut.
COCOŞATUL: Sunt uimit. Pur şi simplu uimit.
GRASUL: Ce act de curaj!
FEMEIA *(vrea să privească şi ea, dar nu îndrăzneşte):* A lăsat ceva scris? Vreun mesaj?

UCENICUL *(îi arată o hârtiuţă):* Da. *(Citeşte.)* „Acesta este răspunsul meu”.

(Închide uşa dinspre încăperea în care se afla Maestrul. Croitorul, Cocoşatul, Grasul şi Femeia pleacă spre ieşire. Ultima se întoarce.)

FEMEIA: Dă-mi, te rog, taxa înapoi.

UCENICUL *(îi dă banii):* Poftim. *(Femeia şi ceilalţi pleacă în tăcere, copleşiţi. Ucenicul rămâne o vreme încremenit, apoi se aşază şi-şi aprinde o ţigară. De alături se aude un răget neomenesc.)* Da, maestre. Imediat. *(Dar nu se grăbeşte.)*

---- CORTINA ----